

Antoni Clavé, 100 anys

Una efemèride

El 5 d'abril pròxim es compleixen 100 anys del naixement d'Antoni Clavé (Barcelona, 1913-Saint Tropez, 2005), a qui li hauria correspost amb justícia compartir l'any cultural amb Salvador Espriu. Haurem d'esperar a completar aquest reconeixement a Antoni Clavé amb l'antològica que arribarà al MNAC l'any que ve. Mentrestant, la Fundació Vila Casas, sempre amatent als esdeveniments que cal remarcar de l'art català, ha volgut arribar puntual a aquesta cita d'homenatge, i ha obert una exposició a Can Framis amb una setantena d'obres procedents de col·leccions privades. Sota el guiatge de Daniel Giralt-Miracle, una concentrada antològica ens ofereix una visió del seu treball abans de la Guerra Civil, de la seva etapa parisenca, de les sèries de personatges medievals i barrocs, i del seu apropament a l'abstracció, al collage, i a algunes claus de les seves fonts picassianes, més una selecció d'obra gràfica d'alt nivell.

Un artista total

Clavé estava dotat d'una gran habilitat plàstica i ho demostrà en el cartellisme, l'escenografia, la il·lustració, el gravat, l'escultura i la pintura, sent reconegut en tots aquests camps. Malgrat l'èxit, va ser fidel al seu esperit humil i senzill, no endebades el crític Sebastià Gasch deia que "Clavé és un pintor profundament enamorat del que és essencial", una senzillesa que provenia dels seus orígens pobres i de les vivències al Raval. Clavé pertany a la generació nascuda entorn del 1910, massa tard per ser noucentista i massa jove per engruixir les files de la primera avantguarda, i just en despuntar en el millor moment de la seva joventut, la Guerra Civil tallà de soca-rel qualsevol aspiració, forçant un exili a París, que trobaria acolliment a l'anomenada Escola de París, que va prendre la figura de Pablo Picasso com a referent europeu de resistència de l'avantguarda a la postguerra mundial.

Del seu temps

Clavé es posà al costat de la lluita antifeixista. Desenvolupà un cubisme sintètic en els cartells de cinema que dissenyà per a la distribuïdora Cineaes abans de la guerra, dissenyà la coberta de la revista *Nova Ibèria* que impulsà Jaume Miravittles des del Comissariat de Propaganda de la Generalitat, i pintà cartells de tema bèl·lic. L'any 1939 arribà a París, on triomfà com a escenògraf i treballà per a grans autors fins al 1953, en què abandonà tota pràctica escenogràfica per dedicar-se completament a la pintura. Clavé reconcilià la figuració amb l'abstracció informalista en les sèries de guerrers, maniquins, reis, natures mortes amb objectes, influït per l'expressió barroca i goyesca, incorporant elements pobres i de rebuig: guants, cordills, claus, xinxetes, papers de diari arrugats, entre d'altres. Però també va ser receptiu al grafit urbà, a la publicitat, o als lluminosos rètols de Nova York o de Tòquio. El *trompe l'oeil* del paper rebregat i els seus homenatges a Picasso i a El Greco identifiquen la seva pintura. Benvingut també, doncs, el tret de sortida a l'Any Clavé. *